

Prowadzimy dalej temat dotyczący wyjaśniania wątpliwości na tle ustawy z 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (dalej specustawa). Tym razem kontynuujemy temat opieki tymczasowej.

1. Czy opiekunem tymczasowym dla dziecka można ustanowić pracownika socjalnego zatrudnionego w OPS?

Co do zasady nie ma przeszkód prawnych o ile osoba ta będzie dawała rękojmię należytego wykonywania obowiązków opiekuna i oczywiście wyrazi na to zgodę. Niemniej jednak należy mieć świadomość, że ponieważ instytucja opieki tymczasowej jest alternatywą dla pieczy zastępczej ([patrz odpowiedź na pytanie 1 Specustawa dotycząca pomocy obywatelom Ukrainy – odpowiedzi na pytania cz. 3](#)) należy mieć świadomość, że na opiekunie tymczasowym będzie spoczywał obowiązek zapewnienia faktycznej opieki nad dzieckiem (w tym zadbania o zapewnienie dziecku odpowiednich warunków bytowych). Ponieważ nie wiadomo jak długo będzie trwał konflikt zbrojny w Ukrainie, zalecałabym szukanie kandydatów na opiekunów tymczasowych wśród osób, które w dłuższej perspektywie czasowej będą w stanie zapewnić dziecku w miarę stabilne środowisko, w którym dziecko będzie mogło funkcjonować i rozwijać się.

2. Czy pracownik OPS może odmówić zgody na ustanowienie go opiekunem tymczasowym?

Oczywiście tak. W specustawie wprost wskazano na wymóg przedłożenia pisemnej zgody kandydata, należy założyć, że taka zgoda powinna być dobrowolna. W mojej ocenie pracodawca nie może wydać pracownikowi polecenia pełnienia roli opiekuna tymczasowego. Biorąc pod uwagę to jaką rolę ma pełnić opiekun tymczasowy w mojej ocenie takie polecenie nie mogłoby być traktowane w kategorii polecenia służbowego.

3. Co w sytuacji, gdy jednostka organizacyjna pomocy społecznej nie będzie w stanie wskazać kandydata na opiekuna tymczasowego w ciągu 48 godzin? Jakie są konsekwencje niezrealizowania tego obowiązku, w tym zwłaszcza w sytuacji, gdy informację o konieczności wskazania kandydata ośrodek pomocy społecznej otrzyma w piątek (w soboty i niedziele - z reguły OPSy nie pracują)?

Odnosnie organizacji pracy – mając świadomość istnienia wskazanego obowiązku kierownik jednostki odpowiedzialny za wskazywanie kandydatów na opiekunów tymczasowych powinien określić zasady przyjmowania wniosków sądu w godzinach popołudniowych oraz w dni wolne od pracy (np. dyżury pracowników). Po drugie warto wcześniej zrobić rozeznanie w społeczności lokalnej i poszukać potencjalnych kandydatów do pełnienia roli opiekunów tymczasowych, co poza umożliwieniem szybkiego zareagowania na wniosek sądu pozwoli ograniczyć przypadki wskazywania jako kandydatów przypadkowych osób.

Termin 48-godzin w mojej ocenie jest terminem instrukcyjnym. Krótki termin wynika z tego, że sąd ma co do zasady 3 dni na ustanowienie dla dziecka opiekuna tymczasowego. Jednostka oczywiście powinna dążyć do tego by tego terminu dotrzymać.

Specustawa nie określa wprost sankcji za niewskazanie w terminie kandydata na opiekuna tymczasowego. Natomiast nie może to stanowić przyzwolenia na odstąpienie w ogóle od realizacji tego zadania. Szybkie ustanowienie opiekuna tymczasowego leży w interesie małoletniego. Zaniechanie realizacji zadania publicznego w tym przypadku potencjalnie wypełnia dyspozycję art. 231 §1 k.k.

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: środa, 30, marzec 2022 14:37

Bernadeta Skóbel

Odsłony: 2654

(funkcjonariusz publiczny, który przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając obowiązków, działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3).

4. Jeśli nie zostanie wskazana przez sąd lub jednostkę organizacyjną osoba, która będzie mogła pełnić funkcję opiekuna tymczasowego, to co w takiej sytuacji?

W przypadku wyczerpania możliwości ustanowienia dla dziecka opiekuna tymczasowego (np. w przypadku trudności w znalezieniu opiekuna dla dziecka z głęboką niepełnosprawnością) sąd opiekuńczy zawsze może zdecydować o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej.

5. Czy kandydatem na tymczasowego opiekuna może być przeszkolony kandydat na rodziców zastępczych?

Tak. Ustawa nie stawia wobec opiekunów tymczasowych tak wysokich wymogów jak wobec kandydatów na rodziców zastępczych, niemniej jednak przeszkolonych kandydatów na rodziców zastępczych z pewnością można uznać za osoby, które z dużym prawdopodobieństwem dają rękojmię należytego wykonywania obowiązków opiekuna.

6. W przypadku gdy ośrodek pomocy społecznej występuje o ustanowienie opiekuna tymczasowego czy jednocześnie musi wskazać kandydata z podaniem jego danych osobowych?

Co do zasady tak. To OPS-y w przeważającej większości są odpowiedzialne za wskazywanie kandydatów na opiekunów tymczasowych, w sytuacji o której mowa w art. 25 ust. 6 specustawy. Nieracjonalnym byłoby przekazanie do sądu przez OPS wniosku o ustanowienie opiekuna tymczasowego dla małoletniego bez wskazania kandydata na opiekuna tymczasowego, jeżeli kolejnym ruchem sądu byłoby przesłanie do tej samej jednostki wniosku o wskazanie tego kandydata. Taka praktyka prowadziłaby do niepotrzebnego przedłużenia postępowania.

7. Czy Ministerstwo Sprawiedliwości opracowało formularz wniosku o ustanowienie opiekuna tymczasowego? Czy są dostępne formularze wniosków w tłumaczeniu na język ukraiński?

Przyznaję, że nie spotkałam się ze wzorem opracowanym przez Ministerstwo. Sam wniosek jest stosunkowo prostym pismem procesowym, wzór takiego wniosku do stosowania przez wójtów, burmistrzów, prezydentów miast, starostów, marszałków województwa mogą i powinny opracować osoby wykonujące obsługę prawną w danej jednostce.

Osobiście mogę polecić wzór wniosku opracowany przez [Stowarzyszenie Sędziów Polskich Iustitia](#).

Jest on sporządzony w wersji 2-języcznej aby ułatwić Ukraińcom składanie wniosków we własnym imieniu.